

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını dilerim. 31.10.2023

Elvan Işık GEZMİŞ
Giresun Milletvekili
TBMM Katip Üyesi

Giresun Şebinkarahisar'da, Yıldızlar Holdinge bağlı olarak faaliyet gösteren Nesko Madencilik Şirketi işlettiği bakır, kurşun, çinko madeni işleme ve depolama tesisleri 2007'de Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararıyla faaliyet yürütürken 2011 ve 2015'de ÇED Gerekli Değildir kararlarıyla bölgede devasa siyanür havuzları oluşturmuştur. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı şirketin kapasitesini üç katına çıkarmasında herhangi bir sakınca görmemiştir.

Bunun bir sonucu olarak 18 Kasım 2021 tarihinde, siyanür ve diğer zehirli atıklarının depolandığı flotasyon tesislerinde havuzların patlaması sonucu kimyasal atıkların depolandığı baraj seti yıkılmış, 4 bin 500 ton zehirli, kimyasal atık, öncelikle tesisin altında bulunan dereye oranın devamında bulunan Kılıçkaya Barajına karışmıştır. Ardından 320 kilometre uzunluğundaki Kelkit Irmağı ve vadisi boyunca Çamlıca Barajı, Niksar Ovası'ndan, Erbaa Ovasına, Erbaa - Taşova sınırında Yeşilirmak'la birleşerek, Çarşamba'dan Karadeniz'e dökülünceye kadar; Suşehri, Koyulhisar, Reşadiye, Hasan Uğurlu ve Suat Uğurlu Barajlarını ve Samsun - Çarşamba Ovası'na kadar olan tüm tarım alanlarını etkilemiştir.

Bölgenin doğal güzelliğinin bir parçası Çağlayan Şelalesi'nin hemen altında bulunan maden işletmesinde atıklarının depolandığı havuz setlerinin yıkılması siyanür ve diğer zehirli atıkların bölgenin içme suyunun temin edildiği kaynaklara ne oranda karıştığı, insan sağlığını ne oranda tehdit ettiği yerleşim yerlerinde ve doğada yaşayan diğer tüm canlılara, toprağa telafisi mümkün olmayan biçimde zarar verip vermediğine yönelik sorular yanıtsız kalmıştır.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Nesko Maden Şirketine rekor kabul edilen oranda 12 milyon 71 bin 949 TL para cezası uygulandığını, faaliyetine son verildiğini açıklamıştır.

Şebinkarahisar Çağlayan Mahallesi'ndeki maden atık deposu patlayan, bir süre faaliyetten men cezası alan Nesko Madencilik aynı bölgede maden ocağı bulunan komşu köyler Evcil ve Uğurca'da yeni atık depolama, cevher zenginleştirme tesisi için yaptığı Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED)

başvurusu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kabul edilmiştir.

Ülkenin maden kaynaklarının değerlendirilmesi işlenmesi değil “ÇED Gerekli Değildir” kararları ile her türlü kontrolden uzak tutulan, AKP’nin imtiyazlı şirketleri tarafından yapılan talana, buradaki maden atıkları yetmezmiş gibi diğer illerden maden atıkları taşınarak, Şebinkarahisar’ın tarım alanlarının, su kaynaklarının, vadilerinin çöp deposu olarak kullanılmasına artık izin verilmemesi gerekmektedir.

Konuya ilişkin olarak:

1. Deprem bölgesinde kurulacak yeni tesiste yılda 600 bin metreküp atık depolanacağı ifade edilmektedir. Faaliyetini durdurup rekor para cezası uyguladığınız şirketin yeni atık deposu ve kapasiteyi artırarak yürüteceği faaliyete ÇED Raporu verilirken iki yıl önce yaşanan çevre felaketi dikkate alınmış mıdır?
2. Kurşun, çinko, bakır, gümüş ve altın cevherlerini işleyip yurtdışına ihraç eden şirketin 12 milyon lira cezaya itirazı olmamıştı. Yeni ÇED Olumlu Raporu ile şirket ödüllendirilip kaybı giderilmeye mi çalışılmaktadır? Şirket 12 Milyon TL cezayı ödemiş midir?
3. Şirketin bugüne kadar devlete olan ne kadar borcu silinmiştir? Kamu bankalarından ne kadar kredi kullanmış ne kadarını geri ödememiştir?
4. 2021 atık havuzu patlaması sonrası bölgeden alınan numunelerin sonuçları nedir? Numune sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılmamasının sebebi nedir?
5. Formalite gereği yapılacak halkı bilgilendirme toplantısında vatandaşlarımızın görüşleri dikkate alınacak mıdır? Bölgeyi yeni bir tehlikeye atmamak için bu projenin acilen durdurulması için talimat vermeyi düşünüyor musunuz?